

ROBECO | 30.06.2025-01.09.2025

Active ownership report

ACTIEF AANDEELHOUDERSCHAP

Een visie voor duurzame groei

We maken actief gebruik van onze eigendomsrechten om met ondernemingen waarin we beleggen in dialoog te gaan over belangrijke risico's, impact en kansen op het gebied van duurzaamheid en ze zodoende te ondersteunen bij het creëren van een toekomstbestendig bedrijfsmodel. Wij zijn ervan overtuigd dat ondernemingen die overstappen op duurzame activiteiten en werkwijzen een concurrentievoordeel kunnen ontwikkelen, met in potentie een beter risico-rendementsprofiel op de lange termijn. Namens onze klanten zetten we dus engagement en stemmen in om de aanpak van ondernemingen ten aanzien van verantwoord ondernemen en duurzame groei te verbeteren. Het uitvoeren van onze stewardshiptaken vormt een integraal deel van Robeco's benadering voor duurzaam beleggen, wat naadloos aansluit bij onze missie om met kwalitatieve processen op basis van onderzoek het best mogelijke resultaat op de lange termijn te realiseren voor onze klanten.

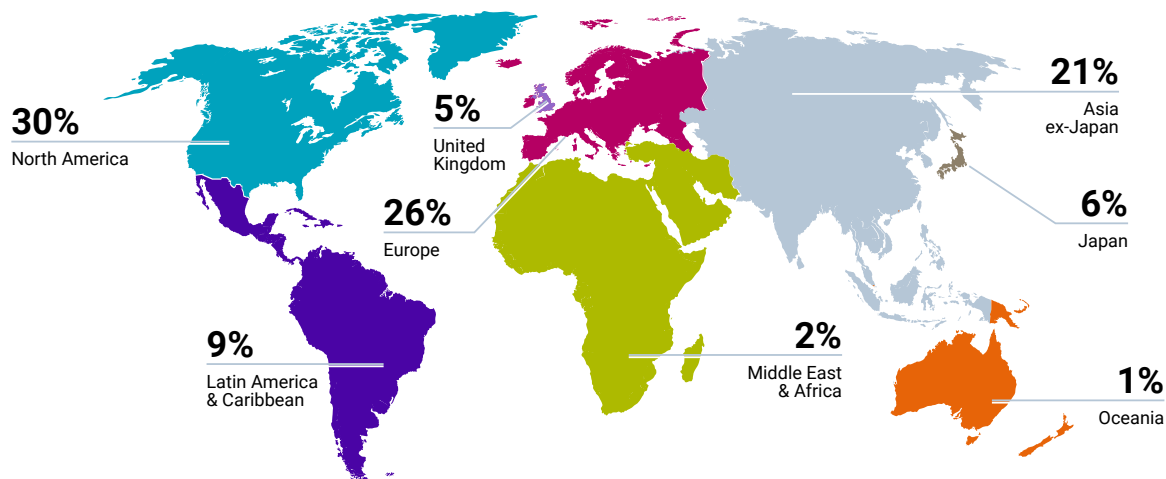
Engagement – Het engagementproces bestaat uit een constructieve dialoog tussen institutionele beleggers en de ondernemingen of landen waarin ze beleggen. We bespreken daarbij hoe we omgaan met risico's op het gebied van milieu, maatschappij en governance (ESG) en negatieve impact en ook hoe we zakelijke en economische kansen benutten die samenhangen met uitdagingen op het gebied van duurzaamheid.

Voting - Als aandeelhouder is Robeco mede-eigenaar van veel ondernemingen en heeft het recht om te stemmen tijdens de aandeelhoudersvergaderingen van die ondernemingen. We gebruiken ons stemrecht om in het belang van onze klanten invloed uit te oefenen op de corporate governance en andere relevante onderwerpen voor beleggers.

Met ons Active Ownership-rapport geven we ieder kwartaal een update over onze engagement- en stemactiviteiten. Meer informatie over Robeco's Active Ownership-benadering is te vinden in: Robeco's geïntegreerde rapportage, Robeco's stewardshiprapport of op de website van Robeco.

Q3|25 figures engagement

Engagement activities by region

Number of engagement cases per topic*

Environmental	50
Social	8
Governance	23
Sustainable Development Goals	34
Voting Related	7
Enhanced	6
Total	128

Number of engagement activities per contact type

Meeting	13
Conference call	61
Written correspondence	106
Shareholder resolution	0
Analysis	30
Other	1
Total	211

Progress per themes

Themes and number of companies under engagement

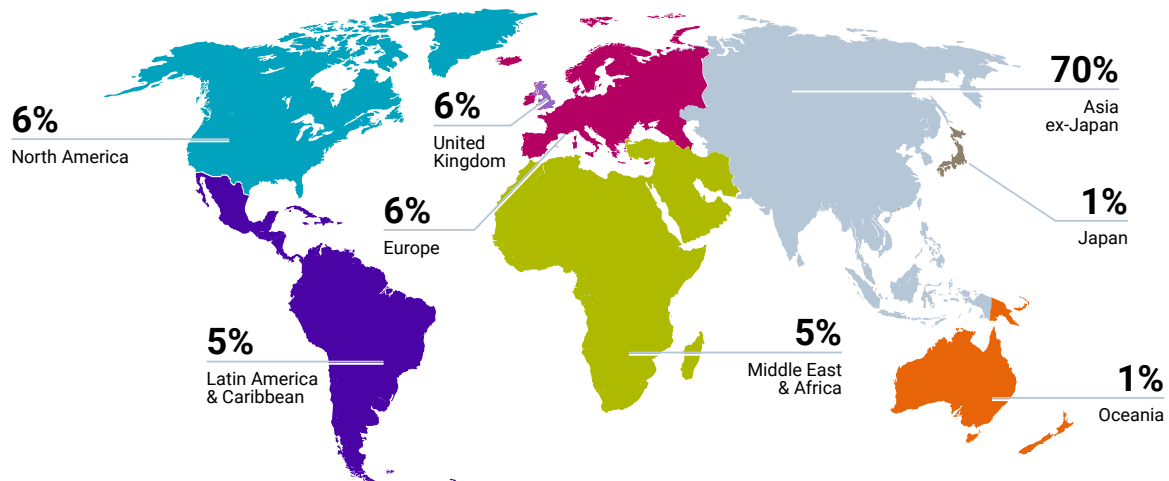
		0%	20%	40%	60%	80%	100%
Biodiversity	22						
Climate and Nature Transition of Financial Institutions	11						
Hazardous Chemicals	5						
Natural Resource Management	10						
Nature Action 100	8						
Net Zero Carbon Emissions	55						
Ocean Health	6						
Sound Environmental Management	8						
Transition Minerals	6						
Human Capital Management	5						
Human Rights Due Diligence for Conflict-Affected and High-Risk...	14						
Just Transition in Emerging Markets	7						
Modern Slavery in Supply Chains	12						
Sound Social Management	12						
Corporate Governance Standards in Asia	11						
Corporate Governance in Emerging Markets	10						
Good Governance	25						
Tax Transparency	11						
Fashion Transition	47						
SDG Engagement	55						
AGM engagement 2025	14						
Acceleration to Paris	23						
Acceleration to Zero-Deforestation	2						
Global Controversy Engagement	19						

● Success ● Positive progress ● Flat progress ● Negative progress ● No Success

* For more information on Robeco's approach to engagement please refer to the appendix at the end of the report.

Q3|25 figures voting

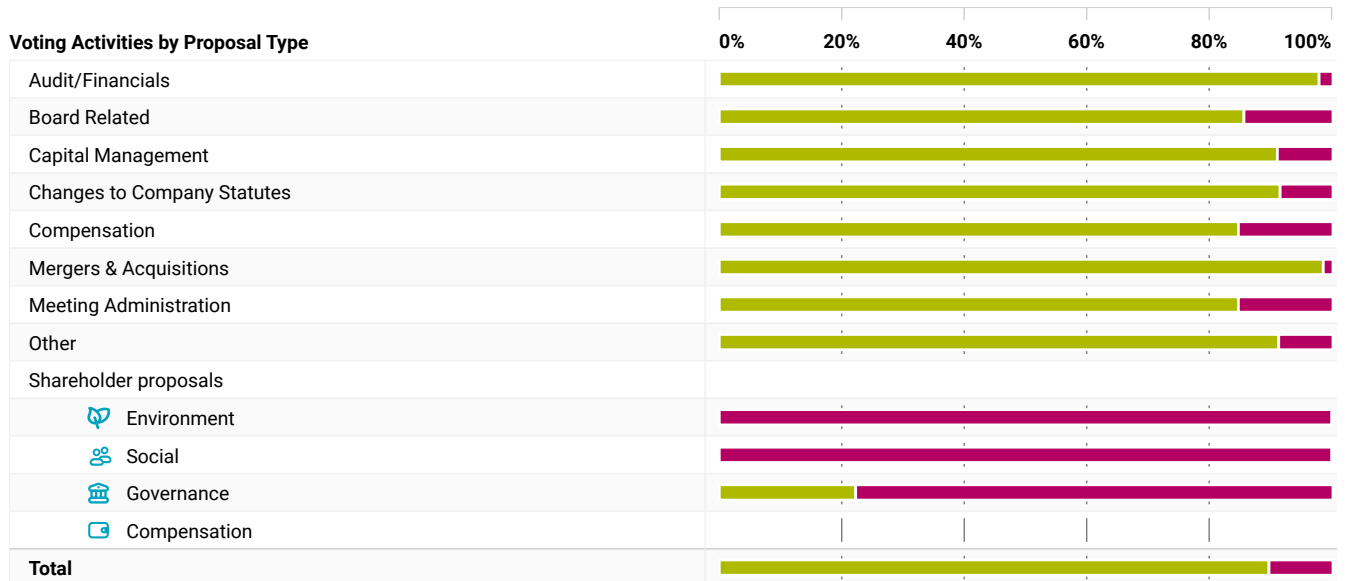
Shareholder meetings voted by region

Voting overview

	Q1	Q2	Q3	Q4	YTD
Number of meetings voted	902	3,585	934	-	5,417
Number of proposals voted	7,423	45,387	7,675	-	60,453
Meetings with one or more votes cast against management recommendation	52%	61%	42%	-	56%

Voting Activities by Proposal Type

● With management ● Against management

Inhoud

Transitiemineralen

De wereldwijde verschuiving naar een CO2-arme economie wordt letterlijk vanaf de grond opgebouwd, waarbij mineralen worden gebruikt die essentieel zijn voor elektrische voertuigen en hernieuwbare energie. Engagement specialist Harry Ashman en senior specialist duurzaam beleggen Ghislaine Nadaud doen verslag van hoe onze engagement met bedrijven in de waardeketen van elektrische voertuigen milieu- en mensenrechtenproblemen aanpakt.

7

Giftige en gevaarlijke chemicaliën

De risico's van het gebruik van per- en polyfluoralkylstoffen (pfas) in productieprocessen blijven toenemen vanwege hun impact op vervuiling en de menselijke gezondheid. Na één jaar van een driejarig engagementprogramma met chemische ondernemingen rapporteert senior engagement specialist Sylvia van Waveren over successen in het beperken van de schade van pfas.

10

Belastingtransparantie

Een veelvoorkomende trend die Robeco tijdens zijn engagements heeft opgemerkt, is dat ondernemingen in feite een veel robuuster fiscaal beleid en governancestelsel hebben dan ze doen voorkomen. Engagement specialist Manuel Sobral legt uit hoe deze vreemde wending zich voordoet wanneer we campagne voeren voor meer verantwoordingsplicht op het gebied van belastingen, terwijl autoriteiten aandringen op hervorming van het internationale systeem voor vennootschapsbelasting.

13

Stemmen bij volmacht – Algemeen inzicht

Als aandeelhouders met een overweldigende meerderheid tegen een bestuurder stemmen, ligt die bestuurder eruit, toch? Verkeerd gedacht. Sommigen blijven zelfs zitten als ze er niet in geslaagd zijn een meerderheid voor hun verkiezing te krijgen, door een gebrek aan waarborgen op het gebied van governance. Engagement specialist Diana Trif werpt een licht op de duistere wereld van bestuursverkiezingen en hoe Robeco tegen individuele kandidaten zal stemmen als er onvoldoende transparantie is.

16

Inleiding

Duurzaamheid zorgt vaak voor uitdagingen, zoals de paradoxen van producten die zeer nuttig zijn – denk aan brandvertragende kleding en elektrische voertuigen – maar hun eigen milieuproblemen met zich meebrengen. Daarom leggen we zo de nadruk op engagement om voortgang te boeken in sectoren die tegelijkertijd nuttig en schadelijk zijn. De kwartaal-rapportage over de activiteiten van Robeco's Active Ownership-team begint daarom met updates over de engagement rond pfas en transitimineralen. Het uitfasen van pfas is essentieel, want naast het vervuilingrisico nemen rechtszaken over schadevergoeding voor pfas-schade aan rivieren en voedselketens wereldwijd toe, met risico's voor het rendement van beleggers en reputatieschade. En het heeft al succes opgeleverd, met een grote fabrikant die een planning heeft opgesteld om te stoppen met het gebruik ervan in huishoudelijke producten, zoals wordt uitgelegd in de update over het programma.

Transitimineralen vormen een ander dilemma, omdat de winning van cruciale mineralen zoals lithium, nikkel en zeldzame aardmetalen die worden gebruikt voor elektrificatie, heeft geleid tot aanzienlijke milieuschade, evenals problemen met kinderarbeid en de ontheemding van inheemse volkeren. In de update over transitimineralen wordt uitgelegd hoe een duidelijkere traceerbaarheid van de toeleveringsketen en sterkere governance hier een impact hebben.

Een meer bizarre paradox doet zich voor in de vreemde wereld van bestuurdersverkiezingen en de aanwezigheid van 'zombies', die in het bestuur blijven zitten zelfs nadat ze zijn weggestemd. Robeco zet

zich in om de best practice te bevorderen waarbij bestuurders zich individueel verkiesbaar stellen, in plaats van zich te verschuilen achter gebundelde verkiezingen en 'lijsten', zodat aandeelhouders op transparantere wijze individuen kunnen kiezen.

Tot slot: als je dacht dat belastingen saai waren, heb je het mis. Robeco vond nog een paradox, zij het een meer welkome, namelijk dat veel ondernemingen onderschatten hoe efficiënt ze omgaan met belastingkwesties. Dit wordt steeds belangrijker door de roep om hervormingen die een einde moeten maken aan het verbergen van winsten om belastingen te ontduiken, en door meer toezicht op de rapportage per land.

Nu we het laatste kwartaal van een bewogen jaar ingaan, kijken we ernaar uit om klanten en belanghebbenden op de hoogte te houden van ons werk op het gebied van stewardship, terwijl we ons sterk blijven inzetten voor duurzaamheid.

Peter van der Werf

Hoofd van Active Ownership

TRANSITIEMINERALEN

Transitiemineralen: ten koste van de aarde?

Harry Ashman – Engagement Specialist

Ghislaine Nadaud – Senior Sustainable Investment Specialist

Waarom transitiemineralen belangrijk zijn

De wereldwijde verschuiving naar een CO₂-arme economie wordt vanaf de grond opgebouwd – letterlijk. Elektrificatie, hernieuwbare energieopwekking en energieopslag zijn afhankelijk van een aantal transitiemineralen: lithium, nikkel, kobalt, mangaan, grafiet, koper, aluminium en zeldzame aardelementen. Deze materialen zijn essentieel voor technologieën zoals elektrische voertuigen (EV's), windturbines en zonnepanelen.

50% van de beschuldigingen op het gebied van mensenrechten tegen projecten voor transitimineralen houdt verband met milieu-impact

De vraag ernaar neemt sterk toe. Alleen al in 2024 groeide de vraag naar lithium met bijna 30%, terwijl die naar nikkel en kobalt met 8% steeg. Om te voldoen aan de toezeggingen van regeringen wereldwijd om te decarboniseren, moet het wereldwijde aanbod van deze mineralen tegen 2030 verdubbeld en tegen 2050 verdrievoudigd zijn. De huidige productie en geplande projecten zullen echter slechts aan een fractie van deze vraag voldoen, waardoor een structureel aanbodprobleem ontstaat.

De winning en verwerking van deze mineralen is echter niet zonder kosten. De meeste mijnen gaan gepaard met aanzienlijke veranderingen in landgebruik en 16% van de mijnen of afzettingen voor transitimineralen bevindt zich in gebieden met grote of zeer grote waterschaarste.¹ Tussen 2010 en 2023 zijn er wereldwijd 630 beschuldigingen van mensenrechtenschendingen ingediend tegen projecten voor transitimineralen.² De helft daarvan houdt verband met milieu-impact, waarbij 20% betrekking heeft op toegang tot water en vervuiling.

Beleggers worden geconfronteerd met een dubbele verplichting: ervoor zorgen dat de energietransitie snel vordert en tegelijkertijd de milieu- en maatschappelijke fouten van eerdere hausses in grondstoffen vermijden. Robeco's nieuwe engagementthema is een antwoord op deze uitdaging.

De risico's langs de EV-waardeketen

Dit thema richt zich op de waardeketen van elektrische voertuigen, een van de industrieën waar de meeste transitimineralen worden gebruikt en een belangrijke aanjager van de groei van de vraag. Het thema omvat drie kernsectoren: mijnbouw voor transitimineralen, batterijproductie en EV-productie.

In de mijnbouw zijn de gevolgen voor de biodiversiteit, het watergebruik en de risico's voor de rechten van de gemeenschap het meest acuut. De productie van batterijen brengt uitdagingen met zich mee zoals giftig afval, hoog energieverbruik en zwakke governance op het gebied van milieubeheer. De productie van EV's vindt downstream plaats, met een aanzienlijk potentieel om de normen van leveranciers te beïnvloeden, maar wordt vaak gehinderd door hiaten in de traceerbaarheid die de oorsprong van belangrijke grondstoffen verhullen.

Per stadium lopen de milieurisico's uiteen van grootschalige ontbossing tot vervuiling van waterbronnen door mijnafval en van gevaarlijke uitstoot tot problemen met de afvoer van vast afval. Maatschappelijke risico's zijn onder andere gedwongen verplaatsing, slechte arbeidsomstandigheden, gebruik van

kinderarbeid en schending van de rechten van inheemse volken, waaronder het niet verkrijgen van vrijwillige, voorafgaande en geïnformeerde toestemming. De traceerbaarheid van de toeleveringsketen – essentieel om te voldoen aan wettelijke vereisten zoals de Batterijenverordening van de EU – blijft een hardnekkig zwak punt, vooral voor upstreamactiviteiten in gebieden met een hoog risico.

Waarom dit belangrijk is voor beleggers

Voor beleggers zijn de gevolgen duidelijk: zwakke ESG-prestaties in de waardeketen voor transitimineralen kunnen leiden tot kostbare vertragingen van projecten, handhaving van regelgeving, reputatieschade en verstoorde toeleveringsketens. De regelgeving wordt wereldwijd strenger en de geopolitieke instabiliteit in mineraalproducerende landen voegt nog een laag onzekerheid toe.

Omgekeerd zijn ondernemingen die deze risico's proactief beheren en zich aanpassen aan best practices, beter gepositioneerd om te profiteren van de positieve invloed van regelgeving, groene premies, consumentenvertrouwen en waardecreatie op de lange termijn. Beleggers hebben de mogelijkheid om de duurzame groei in de productie van noodzakelijke materialen en technologieën te ondersteunen door ervoor te zorgen dat de best practices worden gevolgd.

Robeco's engagementbenadering

Het programma loopt van het derde kwartaal van 2025 tot het derde kwartaal van 2028 en richt zich op zes ondernemingen – twee uit elk van de

“Beleggers worden geconfronteerd met een dubbele verplichting: ervoor zorgen dat de energietransitie snel vordert en tegelijkertijd de milieu- en maatschappelijke fouten van eerdere hausses in grondstoffen vermijden.”

Harry Ashman – Ghislaine Nadaud

¹ World Resources Institute, "More Critical Minerals Mining Could Strain Water Supplies in Stressed Regions" (10 January 2024).

² Business & Human Rights Resource Centre, "Transition Minerals Tracker: 2024 Analysis" (May 2024), p. 7.

sectoren mijnbouw voor transitie-mineralen, batterijproductie en EV-productie, met hoofdkantoor in ontwikkelde en opkomende markten. De selectie was gebaseerd op de beleggingsexposure, de bijdrage aan de SDG's, de prestaties op het gebied van klimaat en biodiversiteit en het potentieel voor betekenisvolle engagementresultaten. Het programma zal zich voornamelijk richten op risico's met betrekking tot het klimaat en biodiversiteit, en zal er tegelijkertijd voor zorgen dat arbeidsrechten, verdeling van voordelen met gemeenschappen, rechten voor inheemse bevolking en overwegingen met betrekking tot ambachtelijke mijnbouw volledig worden geïntegreerd. De engagement is gericht op zes onderling verbonden doelstellingen:

1. We verwachten duidelijke publieke toezeggingen voor netto-nuluitstoot, naleving van mensenrechten, natuurbescherming en traceerbaarheid van mineralen.
2. Ondernemingen moeten de governance versterken, met toezicht op bestuursniveau, ESG-expertise en middelen gekoppeld aan prestatieprikkels voor het management.
3. Er moeten meetbare operationele doelen worden gesteld om de gevolgen voor het klimaat en de natuur te verminderen, met behulp van erkende kaders zoals het Science Based Targets-initiatief (SBTi) of de Science Based Targets for Nature (SBTN).
4. Doelstellingen voor de waardeketen moeten betrekking hebben op Scope 3-uitstoot en levenscyclusimpact, met geloofwaardige plannen om deze te bereiken.
5. De dialoog met belanghebbenden moet proactief en inclusief zijn, door gemeenschappen, werknemers en beleidsmakers te betrekken op een manier die belangenbehartiging op één lijn brengt met gedane toezeggingen.
6. Rapportage moet transparant en toegankelijk zijn en in lijn met wereldwijde rapportagekaders zoals TCFD, TNFD, ISSB en GRI.

Sectorprioriteiten

Deze doelstellingen worden enigszins

verschillend geïnterpreteerd voor elk segment van de EV-waardeketen, op basis van sectorspecifieke engagementbenaderingen en best practices. In de mijnbouwsector zal Robeco pleiten voor de invoering van standaarden zoals het Initiative for Responsible Mining Assurance (IRMA), robuust waterbeheer in gebieden met schaarste, naleving van vrijwillige, voorafgaande en geïnformeerde toestemming voor inheemse gemeenschappen en risicobeperking voor biodiversiteit.

Voor batterijfabrikanten zal de nadruk liggen op het verminderen van gevaarlijk afval, het voldoen aan de eisen van het batterijpaspoort en de CO2-voetafdruk, het auditen van leveranciers en het verbeteren van circulariteit door recycling en een tweede leven. Voor EV-producenten zijn de prioriteiten onder andere het afdwingen van due diligence in de toeleveringsketen, het integreren van modellen voor hergebruik van batterijen in de circulaire economie en samenwerking met leveranciers om de traceerbaarheid en recyclinginfrastructuur te verbeteren.

Engagement met landen

Robeco erkent dat de voortgang van ondernemingen afhankelijk is van een stimulerende beleidsomgeving die alleen van overheden kan komen. Naast de engagement met bedrijven zal Robeco zijn inspanningen voortzetten via initiatieven zoals de PRI Collaborative Sovereign Engagement en de Investor Policy Dialogue on Deforestation. Deze platforms stellen ons in staat te pleiten voor sterkere beleidskaders op het gebied van verantwoorde inkoop, due diligence met betrekking tot mensenrechten, rapportage van duurzaamheidsinformatie en taxonomieën voor duurzame financiering, als aanvulling op onze engagement met bedrijven.

De kans op verandering

Om de transitie naar EV's te laten slagen moet de industrie 'groei tegen elke prijs' vermijden en in plaats daarvan verantwoorde praktijken implementeren in de hele toeleveringsketen. Voor beleggers is dit een kans om ervoor te zorgen dat de

uitbreiding van de economie op het gebied van transitie-mineralen de planetaire grenzen respecteert, gemeenschappen beschermt en de rechtvaardige en inclusieve verwezenlijking van de doelstellingen van het Akkoord van Parijs ondersteunt.

GIFTIGE EN GEVAARLIJKE CHEMICALIËN

Risico's van pfas blijven stijgen

Sylvia van Waveren – Senior Engagement Specialist

Achtergrond

Na één jaar engagement met een select aantal chemische ondernemingen ligt de nadruk nog steeds op gevaarlijke chemische stoffen – met name vervuiling door per- en polyfluoralkylstoffen (pfas). Dit zijn synthetische verbindingen die bekend staan om hun persistentie in het milieu en schadelijke effecten op de menselijke gezondheid. Deze 'eeuwige chemische stoffen' worden op grote schaal gebruikt in industriële processen en consumentenproducten, maar ze vormen een aanzienlijk risico omdat ze niet snel worden afgebroken.

Pfas zijn geclassificeerd als zeer zorgwekkende stoffen (Substances of Very High Concern; SVHC's) onder de REACH-verordening (Registration, Evaluation, Authorisation and restriction of Chemicals) van de EU. Door het wijdverspreide gebruik en de hoge blootstelling aan rechtszaken zijn ze een belangrijk aandachtspunt. Regelgevende instanties in Europa en de VS scherpen de beperkingen aan, met verboden en beperkingen die aan kracht winnen.

Waar pfas worden aangetroffen

Pfas worden in een groot aantal producten en sectoren gebruikt. In consumentengoederen zijn ze te vinden in kookgerei met een anti-aanbaklaag, water- en vetbestendige verpakkingen en outdoor kleding. In elektronica worden pfas gebruikt in kabels, printplaten, batterijen, zonnepanelen en andere onderdelen vanwege hun vlamvertragende vermogen en tolerantie voor hoge temperaturen. In de gezondheidszorg worden pfas gebruikt in beschermende kleding voor laboratoria en chirurgische omgevingen. Deze kleding moet na het wassen vaak opnieuw met pfas geïmpregneerd worden. Pfas worden ook gebruikt in blusschuim, omdat ze een laag kunnen vormen die vlammen verstikt.

Gezondheids- en milieurisico's zijn zorgwekkend

Blootstelling aan pfas wordt in verband gebracht met kanker, onvruchtbaarheid en een slecht functionerend immuunsysteem. Mensen komen in contact met pfas via besmet voedsel, water, stof en het directe gebruik van producten die deze stoffen bevatten. Pfas zijn zeer resistent tegen afbraak in het milieu en door de stofwisseling, waardoor ze tot de meest

persistente organische verontreinigende stoffen behoren. Blootstelling komt het meest voor in productieomgevingen en via de verontreiniging van grondwater, drinkwater en voedsel.

Relevantie voor beleggers

De chemische industrie is van vitaal belang voor duurzame ontwikkeling, maar een toenemend bewustzijn van gezondheidsrisico's, milieuschade en rechtszaken over gevaarlijke stoffen verandert de prioriteiten van beleggers. Regelgevende trends versnellen de verschuiving naar veiligere alternatieven, wat zowel risico's als kansen met zich meebrengt. Robeco wil transparantie, risicobeperking en innovatie in veiligere chemische oplossingen stimuleren.

Robeco's engagementstrategie

Robeco is medio 2024 een bilaterale engagement van drie jaar aangegaan met een select aantal chemische ondernemingen. De belangrijkste doelstellingen zijn het vergroten van de transparantie over de productie en het gebruik van pfas, het stimuleren van ondernemingen om plannen voor geleidelijke eliminatie te ontwikkelen en uit te voeren om de risico's op rechtszaken te verminderen, en het stimuleren van de ontwikkeling van veiligere alternatieven. Robeco pleit voor duidelijke tijdlijnen en actieplannen om pfas en andere gevaarlijke stoffen uit te bannen.

Robeco wacht verdere ontwikkelingen af voordat het de voortgang van het thema in zijn geheel beoordeelt, maar er kunnen al wel enkele positieve ontwikkelingen worden genoemd.

Binnen de chemische industrie hebben verschillende ondernemingen plannen aangekondigd om de productie van pfas over een bepaalde periode uit te faseren. Sommige organisaties vergroten de transparantie door details te rapporteren over hun productie van gevaarlijke chemische stoffen, inclusief volumes en locaties. Evaluaties van de industrie tonen aan dat een aantal toponderningen alternatieven voor pfas onderzoeken als onderdeel van voortdurende inspanningen om veiligere chemische vervangers te identificeren en in te voeren.

Gezamenlijke actie in het IIHC-initiatief

Robeco heeft zich in 2022 aangesloten bij het Investor Initiative on Hazardous Chemicals (IIHC). Deze coalitie, die nu 74 beleggers omvat met meer dan USD 18 biljoen aan beheerd vermogen, heeft als doel veranderingen in de hele sector te stimuleren. In juli 2025 stuurde het IIHC namens Robeco en andere leden een vervolgbrief naar chemische ondernemingen waarin de belangrijkste verzoeken werden herhaald. Deze omvatten het vergroten van de transparantie, het publiceren van tijdgebonden uitfaseringsplannen, het ontwikkelen van veiligere oplossingen en het verminderen van gevaarlijke productportefeuilles.

De brief benadrukte ook het belang van rapportages onder de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD), in het bijzonder met betrekking tot inkomsten die verband houden met SVHC's en zorgwekkende stoffen (Substances of Concern; SoC). Hoewel veel ondernemingen gebruik hebben

“De verwachting is dat het aantal rechtszaken over pfas verder oploopt naarmate het wetenschappelijk bewijs en het toezicht door regelgevende instanties toenemen.” Sylvia van Waveren

gemaakt van de tijdelijke vrijstelling van CSRD-rapportage om omzetgegevens met betrekking tot gevaarlijke stoffen weg te laten, is Robeco van mening dat deze informatie essentieel is. Het helpt ondernemingen hun governance te verbeteren en stelt beleggers in staat de blootstelling aan financiële, wettelijke, juridische en reputatierisico's te beoordelen. Robeco spoort ondernemingen aan om te rapporteren welk deel van de omzet is toe te schrijven aan SVHC- en SoC-gerelateerde producten, en om informatie te verstrekken over alle pfas, zelfs de stoffen die nog niet zijn geharmoniseerd onder de classificatiesystemen van de EU.

Pfas-rechtszaken nemen toe
Het aantal rechtszaken over pfas is de afgelopen jaren snel toegenomen en die zijn uitgegroeid tot een van de belangrijkste gebieden van toxisch aansprakelijkheidsrecht in de VS en in toenemende mate ook in Europa. De

rechtszaken zijn gericht tegen fabrikanten, gebruikers en distributeurs van producten die pfas bevatten en omvatten een breed scala aan rechtstheorieën, waaronder productaansprakelijkheid, milieuverontreiniging, openbare overlast en medisch toezicht.

Er zijn al grote schikkingen getroffen. Zo stemde 3M in 2023 in met een schikking van USD 10,3 miljard om claims met betrekking tot met pfas verontreinigd drinkwater af te handelen. DuPont en gerelateerde Amerikaanse entiteiten schikten voor USD 1,18 miljard in een vergelijkbare zaak. In mei 2025 trof 3M nog een schikking met de staat New Jersey voor een bedrag van USD 450 miljoen, om de pfas-vervuiling van zijn productieactiviteiten aan te pakken.

In Europa zien we ook steeds meer rechtszaken. In 2024 dienden 1400 omwonenden van de 3M-fabriek in de Belgische plaats Zwijsdrecht een

collectieve rechtszaak in over pfas-vervuiling. Nederlandse vissers en de Nederlandse overheid hebben ook juridische stappen ondernomen tegen 3M vanwege de vervuiling van de Westerschelde. In een baanbrekende uitspraak verklaarde het Hooggerechtshof van Zweden dat een verhoogd pfas-niveau in de bloedbaan kan worden beschouwd als schade onder de EU-wetgeving voor productaansprakelijkheid.

De verwachting is dat het aantal rechtszaken over pfas verder oploopt naarmate het wetenschappelijk bewijs en het toezicht door regelgevende instanties toenemen. Er worden meer letselschadeclaims, gemeentelijke rechtszaken en bedrijfsschikkingen verwacht. Er is ook toenemende belangstelling voor de oprichting van een nationaal pfas-compensatiefonds, vergelijkbaar met asbesttrustfondsen, om uitbetalingen aan getroffen personen en gemeenschappen te stroomlijnen.

CASE STUDY

3M

3M, een in de VS gevestigd multinational conglomeraat, heeft te maken gehad met uitgebreide rechtszaken over pfas-verontreiniging. Het bedrijf produceert meer dan 60.000 producten voor verschillende sectoren, waarvan vele historisch gezien pfas bevatten. Als reactie op de toenemende regelgevende en wettelijke druk kondigde 3M aan de productie van pfas eind 2025 te beëindigen. Uit Robeco's engagement bleek dat er voortgang was geboekt bij het terugdringen van pfas-volumes en dat de onderneming bereid was om de transparantie te verbeteren. Er blijft echter bezorgdheid bestaan over het ontbreken van een duidelijke strategie voor de ontwikkeling van veiligere alternatieven. Robeco blijft 3M stimuleren zijn Chemical Management Standard openbaar te maken en af te stemmen op de best practices in de sector.

BELASTINGSTRANSPARANTIE

Belastingtransparantie – achter de wolken schijnt de zon

Manuel Sobral – Engagement Specialist

In het afgelopen decennium is er veel gediscussieerd over het onderwerp vennootschapsbelasting. De verwachtingen van verschillende groepen belanghebbenden zijn verschoven, waarbij internationale organisaties en autoriteiten aandringen op meer transparantie en verantwoordingsplicht van ondernemingen, terwijl het bredere publiek kritisch is geworden over agressieve belastingstrategieën.

Als belegger ziet Robeco vennootschapsbelasting als een belangrijk onderwerp. Het effectieve belastingtarief van een onderneming in de portefeuille heeft een directe invloed op het rendement van beleggers, aangezien een hoger belastingtarief een lagere nettowinst voor aandeelhouders betekent. Maar de relevantie voor beleggers gaat verder dan het voor de hand liggende. Effectieve belastingtarieven kunnen om verschillende redenen veranderen, zoals veranderingen in de looptijd van een onderneming of in zijn belastingafspraken met overheden.

Agressieve belastingstrategieën die gericht zijn op het kunstmatig verlagen van de vennootschapsbelasting van een onderneming, bekend als grondslaguitholling en winstverschuiving (Base Erosion and Profit Shifting; BEPS), kunnen ook een impact hebben op de bredere samenleving en worden door regelgevende instanties onder de loep genomen. In deze context zijn zinvolle toelichtingen over hoe een onderneming omgaat met belastingen van cruciaal belang om beleggers en andere belanghebbenden inzicht te geven in de afstemming tussen waardecreatie en belastingbehandeling, verwachte veranderingen in het effectieve belastingtarief van een onderneming en potentiële belastinggerelateerde risico's die voortvloeien uit lopende onderzoeken door belastingautoriteiten.

Aandringen op meer verantwoordingsplicht

Begin 2024 lanceerde Robeco het engagementthema Belastingtransparantie, gericht op betere rapportage over belastingen door ondernemingen waarin wordt belegd, zowel in de VS als in Europa. Op basis van het eerste onderzoek identificeerde Robeco drie belangrijke aandachtsgebieden die vormgaven aan de engagementdoelstellingen:

- **Beleid en principes:** Robeco verwacht van ondernemingen dat ze duidelijk beschrijven hoe ze omgaan met belastingen, inclusief de principes en kaders waar ze hun besluitvorming op baseren.
- **Fiscale governance en**

belastingssystemen: Ondernemingen hebben bestuursystemen nodig die voldoende tijd en middelen toekennen om het belastingbeleid en de implementatie ervan te evalueren, zodat er verantwoording kan worden afgelegd en er voldoende zekerheid is dat het beleid wordt uitgevoerd zoals het bedoeld is.

- **Belastingtransparantie:** Belastinggerelateerde rapportage moet voldoende inzicht geven in de manier waarop belastingbetalingen overeenstemmen met de economische realiteit.

Robeco heeft een veelvoorkomende trend signaleerd tijdens engagementinspanningen: ondernemingen beschikken doorgaans over een veel robuuster fiscaal beleid en governancesysteem dan ze in hun openbare rapportages beschrijven, ook al zijn die in lijn met best practices. Sommige ondernemingen hebben een alomvattende aanpak voor transacties binnen de onderneming ontwikkeld, met robuuste processen om ervoor te zorgen dat ze de geest van de wet volgen en rekening houden met lokale normen. Sommigen hebben ook waardecreatie op één lijn gebracht met de toewijzing van winst door functionele gesprekken met werknemers te houden om een beter inzicht te krijgen in hoe waarde wordt gecreëerd en welke middelen van andere locaties worden gebruikt.

Hun openbare rapportages bevatten echter alleen vage beschrijvingen van deze praktijken en algemene verklaringen over de principes die ze volgen. Dit komt doordat de meeste ondernemingen een sterke voorkeur hebben getoond om hun belastinggerelateerde rapportages te beperken tot wat wettelijk verplicht is om onzekerheid te minimaliseren en risico's te vermijden die kunnen voortvloeien uit een uitgebreidere openbare rapportage over belastingen.

Ondernemingen hebben ook gezegd dat ze een evenwicht moeten vinden tussen de steeds meer gepolariseerde voorkeuren van belanghebbenden over hun benadering van belastingen en rapportage. Hoewel

veel beleggers hun voorkeur uitspreken voor meer belastingtransparantie, blijven anderen ondernemingen stimuleren hun belastingdruk te minimaliseren en zien ze extra rapportage als een onnodig risico.

Een veranderend landschap

Versillende initiatieven hebben de afgelopen jaren het aanhoudende streven naar meer belastingtransparantie en verantwoordingsplicht gekatalyseerd. Het meest in het oog springend is het initiatief Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) 2.0 van de OESO. Dit project is gericht op de hervorming van het internationale belastingstelsel door middel van een tweepijleroplossing, met als belangrijkste verandering de invoering van een Global Tax Deal, gericht op de invoering van een wereldwijde minimumbelasting van 15% voor multinationale groepen met inkomsten van ten minste EUR 750 miljoen. Volgens de OESO zijn per september 2025 meer dan 145 landen en rechtsgebieden lid geworden van het OESO/G20 Inclusive Framework on BEPS.

Naast het BEPS 2.0-initiatief stelt de Global Reporting Initiative 207-norm over belastingen, bekend als GRI 207, rapportagenormen op voor de vennootschapsbelasting. Deze vereist uitgebreide rapportage van de belastingaanpak van een onderneming, de systemen voor fiscale governance en risicobeheer, de benadering voor de dialoog met belanghebbenden en het beheer van zorgen met betrekking tot belastingen, en rapportage per land. De GRI 207 wordt steeds meer beschouwd als best practice als het gaat om rapportage over belastingen, met name rond openbare rapportage per land.

Ondanks deze trends is het streven naar belastingtransparantie niet zonder tegenstand gebleven, vooral in de VS. In de aanloop naar de Amerikaanse presidentsverkiezingen van 2024 ontstond een klimaat van onzekerheid voor ondernemingen door speculatie over ophanden zijnde veranderingen in het Amerikaanse belastingstelsel. En inderdaad, op de dag van zijn inauguratie op 20 januari 2025 vaardigde de nieuwe Amerikaanse president Donald Trump een

decreet uit waarin hij verklaarde dat de Global Tax Deal van de OESO geen effect heeft in de VS, waardoor eerdere toezeggingen teniet werden gedaan. G7-landen zijn overeengekomen om de VS vrij te stellen van de invoering van een minimum vennootschapsbelasting van 15%, maar de toekomst van de Global Tax Deal is nu gehuld in onzekerheid.

De engagementbasis verschuiven om erosie te voorkomen

De recente ontwikkelingen in het Amerikaanse belastingstelsel hebben een omgeving van speculatie gecreëerd, waarin ondernemingen zich richten op het minimaliseren van onzekerheid en steeds terughoudender zijn om wijzigingen aan te brengen in hun praktijken voor belastingrapportage die verder gaan dan de wettelijke vereisten. Robeco ziet echter nog steeds meer duidelijkheid in de regelgeving over dit onderwerp op andere plaatsen in de wereld, zoals in Europa, waar de EU vereisten voor openbare belastingrapportage per land heeft geïntroduceerd.

Gezien deze ontwikkelingen heeft Robeco besloten om de dekking van Europese ondernemingen in het thema Belastingtransparantie te vergroten door nieuwe Europese cases te introduceren en een aantal Amerikaanse engagements af te sluiten, waarvoor na iets minder dan twee jaar al conclusies kunnen worden getrokken. Voor elk van de nieuwe cases ziet Robeco nog veel ruimte voor verbetering, maar door in dialoog te gaan binnen een regelgevingscontext die is afgestemd op het programma kan meer impact worden gecreëerd.

“ Robeco heeft een veelvoorkomende trend gesignaleerd tijdens engagementinspanningen: ondernemingen beschikken doorgaans over een veel robuuster fiscaal beleid en governancesysteem dan ze in hun openbare rapportages beschrijven, ook al zijn die in lijn met best practices. ”

Manuel Sobral

STEMMEN

Zombies, kandidatenlijsten en aandelen met superstemrecht: de vreemde wereld van bestuursverkiezingen

Diana Trif – Engagement specialist

Een van de fundamentele rechten van aandeelhouders is de mogelijkheid om bestuursleden te kiezen – en indien nodig te ontslaan. De manier waarop dit recht wordt uitgeoefend, verschilt echter sterk van markt tot markt en van onderneming tot onderneming. Sommige ondernemingen houden jaarlijkse verkiezingen voor alle bestuurders, terwijl andere werken met meerjarige bestuurderstermijnen. Bestuurders kunnen individueel of gebundeld worden verkozen en stemmechanismen zoals cumulatief stemmen kunnen al dan niet aanwezig zijn.

Hoewel er geen universele blauwdruk is voor het perfecte verkiezingsproces voor bestuurders, zijn er zeker een aantal beproefde recepten voor rampen op het gebied van governance.

Zombies in de bestuurskamer

Als aandeelhouders met een overweldigende meerderheid tegen een bestuurder stemmen, ligt die bestuurder eruit, toch? Verkeerd gedacht.

Een hardnekkige uitdaging in Amerikaanse bestuurskamers is de aanwezigheid van zombie-bestuurders – die in het bestuur blijven, terwijl ze geen meerderheid hebben gekregen voor hun verkiezing. Dit kan gebeuren wanneer bedrijven er niet in slagen om de standaard voor meerderheidsverkiezingen toe te passen met een bindend ontslag, een verkiezingsmechanisme waarbij het bestuur verplicht is het ontslag te accepteren van een bestuurder die er niet in slaagt om meerderheidssteun te krijgen voor zijn/haar verkiezing. Zonder deze bescherming kunnen bestuurders in het bestuur blijven zitten, zelfs nadat aandeelhouders figuurlijk het deksel van hun doodskist hebben gesloten, wat de verantwoordingsplicht van het bestuur tegenover de aandeelhouders ondermijnt.

In plaats daarvan vertrouwen de meeste Amerikaanse ondernemingen op een van de twee zwakkere standaarden. De eerste is de pluraliteitsstemming, waarbij een genomineerde kan worden gekozen met slechts één ‘voor’-stem in een onbetwiste verkiezing. De tweede is stemmen bij meerderheid met een ontslag dat door het bestuur kan worden verworpen, waarbij het bestuur de bevoegdheid heeft om een ontslag te verwerpen – zelfs als aandeelhouders zich duidelijk tegen de aanwezigheid van een bestuurder in het bestuur hebben uitgesproken.

Robeco verwacht dat bestuurders die bij hun verkiezing niet de vereiste steun krijgen, terugtreden uit het bestuur. Als niet aan deze verwachting wordt voldaan,

stemt Robeco in de regel tegen de voorzitter van de nominatiecommissie, omdat deze persoon het meest verantwoordelijk wordt geacht voor het falen van een bestuurssamenstelling die in lijn is met best practices.

Gebundelde verkiezingen en gespreide termijnen

Goede governance vereist dat bestuurders zich jaarlijks verkiesbaar stellen, zodat aandeelhouders elk bestuurslid tijdig ter verantwoording kunnen roepen. Toch werken veel besturen met meerjarige termijnen, wat betekent dat slechts een deel van de bestuurders – of soms geen enkele – verkiesbaar is op een bepaalde aandeelhoudersvergadering. Dit kan het afleggen van verantwoording belemmeren en verschansing in de hand werken.

Daar komt nog bij dat bestuurders niet altijd individueel worden gekozen. Bij een verkiezing op basis van een kandidatenlijst stemmen aandeelhouders over de hele groep genomineerden in plaats van over de verkiezing van elke kandidaat afzonderlijk. Dit wordt problematisch als een aandeelhouder zich zorgen maakt over de verkiezing van één bestuurder terwijl hij de rest van de genomineerden steunt, aangezien hij gedwongen wordt om voor de volledige kandidatenlijst te stemmen. Robeco beschouwt het als best practice dat bestuurders zich individueel kandidaat stellen, zodat aandeelhouders hun mening kunnen geven over elke afzonderlijke kandidaat. Als dit niet het geval is, stemt Robeco tegen de gehele voordracht als de verkiezing van een of meer individuele genomineerden weerstand rechtvaardigt in lijn met het stembeleid.

Stemmen die tellen (en stemmen die niet tellen)

Aandeelhouders moeten in staat worden

gesteld om bestuurders te kiezen die zich inzetten om het succes van de onderneming op de lange termijn te beschermen en om de belangen van alle belanghebbenden te waarborgen, door het management of dominante aandeelhouders uit te dagen wanneer dat nodig is.

Structuren zoals aandelen met twee klassen, die insiders meer stemrecht geven, of verkiezingen waarbij niet alle aandeelhouders op alle bestuurders kunnen stemmen, kunnen echter de invloed van minderheidsaandeelhouders verzwakken.

In deze context is er steeds meer discussie over cumulatief stemmen, een mechanisme om de vertegenwoordiging van minderheidsaandeelhouders in besturen te garanderen. Zuid-Korea heeft onlangs cumulatief stemmen verplicht gesteld voor grote beursgenoteerde ondernemingen, met als doel de dominantie van grootaandeelhouders in te perken en de verantwoordingsplicht van het bestuur te verbeteren. Bij cumulatief stemmen heeft elke aandeelhouder recht op een totaal aantal stemmen dat gelijk is aan de som van de gehouden aandelen en de te vervullen bestuurszetels. Deze stemmen kunnen worden toegewezen aan de verkiezing van één kandidaat of worden verdeeld over meerdere kandidaten, waardoor minderheidsaandeelhouders beter in staat zijn om specifieke kandidaten te steunen.

Robeco beschouwt het als best practice dat ondernemingen het ‘één aandeel, één stem’-beginsel hanteren. Bij ondernemingen met een structuur van aandelen met twee klassen zonder een sunset clause, zal Robeco in de regel tegen de voorzitter van de governancecommissie stemmen.

“Hoewel er geen universele blauwdruk is voor het perfecte verkiezingsproces voor bestuurders, zijn er zeker een aantal beproefde recepten voor rampen op het gebied van governance.”

Diana Trif

De vreemde zaak van de geheime genomineerde

Een ander hardnekkig probleem bij de verkiezing van bestuurders is het gebrek aan tijdige en uitgebreide informatie over de kandidaten voor het bestuur.

De namen van de genomineerden moeten ruim voor de vergadering bekend worden gemaakt om ervoor te zorgen dat alle aandeelhouders – inclusief degenen die bij volmacht stemmen – een geïnformeerde stem kunnen uitbrengen. Bovendien moet die stem gebaseerd zijn op meer dan alleen een cv.

Aandeelhouders hebben behoefte aan uitgebreide informatie over de specifieke vaardigheden die elke individuele bestuurder inbrengt in het bestuur en hoe deze zich verhouden tot de vaardigheidsbehoeften van het bestuur.

Als de onderneming onvoldoende informatie verschaft over het profiel van een genomineerde, stemt Robeco tegen de verkiezing van die genomineerde.

A photograph of a modern building with a glass facade and a green wall. Two men in suits are walking away from the camera on a sunny day. The text 'Thema's en ondernemingen in 2025' is overlaid on the image.

Thema's en ondernemingen in 2025

Companies under Engagement

 Environmental
Biodiversity
<i>Contemporary Amperex Technology Co Ltd</i>
<i>Cranswick PLC</i>
<i>Kimberly-Clark Corp</i>
Climate and Nature Transition of Financial Institutions
<i>Bank of America Corp.</i>
<i>DBS Group Holdings</i>
<i>ICICI Bank Ltd</i>
<i>ING Groep NV</i>
Hazardous Chemicals
<i>3M Co</i>
<i>AkzoNobel</i>
<i>Honeywell International</i>
<i>Saudi Basic Industries Corp</i>
Natural Resource Management
<i>Ambev SA</i>
<i>PepsiCo, Inc.</i>
Nature Action 100
<i>Ahold</i>
<i>Alibaba Group Holding Ltd.</i>
<i>Archer Daniels Midland</i>
<i>Corteva, Inc.</i>
Net Zero Carbon Emissions
<i>Air Liquide SA</i>
<i>BHP Billiton</i>
<i>BP</i>
<i>BYD Co. Ltd.</i>
<i>Cummins, Inc.</i>
<i>Darling Ingredients Inc</i>
<i>Doosan Bobcat Inc</i>
<i>Dow Inc</i>
<i>Duke Energy Corp.</i>
<i>Haier Smart Home Co., Ltd.</i>
<i>Holcim AG</i>
<i>Hynix Semiconductor, Inc.</i>
<i>Hyundai Motor</i>
<i>Linde Plc</i>
<i>OMV AG</i>
<i>Renesas Electronics Corp</i>
<i>Repsol</i>
<i>Shell PLC</i>
<i>Siemens Energy AG</i>
<i>Sumitomo Forestry Co Ltd</i>
<i>Ternium SA</i>
<i>Veolia Environnement SA</i>
Ocean Health
<i>Carnival Corp</i>
<i>Evergreen Marine Corp Taiwan Ltd</i>
<i>MISC Bhd</i>
<i>Royal Caribbean Cruises Ltd</i>
Sound Environmental Management
<i>Rio Tinto</i>
Transition Minerals
<i>Contemporary Amperex Technology Co Ltd</i>
<i>LG Energy Solution Ltd</i>
<i>Mahindra & Mahindra Ltd.</i>

 Environmental
Transition Minerals
<i>Mercedes-Benz Group AG</i>
<i>Rio Tinto</i>
<i>Vale SA</i>
 Social
Just Transition in Emerging Markets
<i>Ganfeng Lithium Group Co Ltd</i>
<i>Pertamina Persero PT</i>
<i>SK Innovation Co Ltd</i>
<i>Tenaga Nasional Bhd</i>
Modern Slavery in Supply Chains
<i>Associated British Foods Plc</i>
<i>Giant Manufacturing Co Ltd</i>
<i>Wal-Mart Stores</i>
Sound Social Management
<i>Post Holdings Inc</i>
 Governance
Corporate Governance in Emerging Markets
<i>CPFL Energia SA</i>
<i>ENN Energy Holdings</i>
Good Governance
<i>Airbnb Inc</i>
<i>Arcadis NV</i>
<i>Avantium NV</i>
<i>New Oriental Education & Technology Group Inc</i>
<i>Northland Power Inc</i>
<i>Novozymes</i>
<i>ORLEN SA</i>
<i>Petroleo Brasileiro</i>
<i>Prosus NV</i>
<i>Toronto-Dominion Bank/The</i>
<i>Toyota Industries Corp</i>
<i>TravelSky Technology Ltd</i>
<i>Unilever</i>
Tax Transparency
<i>AbbVie, Inc.</i>
<i>Apple</i>
<i>Henkel AG & Co. KGaA</i>
<i>McDonalds</i>
<i>Sanofi-Aventis</i>
<i>Schneider Electric SA</i>
<i>Stellantis NV</i>
<i>Telefonaktiebolaget LM Ericsson</i>
 Sustainable Development Goals
Fashion Transition
<i>Birkenstock Holding Plc</i>
<i>Brunello Cucinelli SpA</i>
<i>Bureau Veritas SA</i>
<i>Inditex</i>
<i>LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton</i>
<i>PRADA SpA</i>
SDG Engagement
<i>AbbVie, Inc.</i>
<i>Adobe Systems, Inc.</i>
<i>Advanced Micro Devices, Inc.</i>
<i>Amazon.com, Inc.</i>

 Sustainable Development Goals
SDG Engagement
<i>Amgen</i>
<i>AutoZone Inc</i>
<i>Banco BTG Pactual S.A.</i>
<i>Broadcom Inc</i>
<i>Capital One Financial Corp.</i>
<i>CB Richard Ellis Group, Inc.</i>
<i>Cheniere Energy Inc</i>
<i>Hitachi Ltd.</i>
<i>Hon Hai Precision Industry Co. Ltd.</i>
<i>Infosys Ltd</i>
<i>Jabil Inc</i>
<i>Lowe's Cos Inc</i>
<i>LyondellBasell Industries NV</i>
<i>Meta Platforms Inc</i>
<i>Mr. Price Group Ltd.</i>
<i>NASDAQ OMX Group, Inc.</i>
<i>Novartis</i>
<i>PayPal Holdings, Inc.</i>
<i>Salesforce.com, Inc.</i>
<i>Sony</i>
<i>Sumitomo Mitsui Financial Group, Inc.</i>
<i>Total</i>
<i>Trane Technologies PLC</i>
<i>Volvo Group</i>
 Voting Related
AGM engagement 2025
<i>Doosan Bobcat Inc</i>
<i>Mahindra & Mahindra Ltd.</i>
<i>Mitsubishi Estate Co Ltd</i>
<i>nCino Inc</i>
<i>Thermo Fisher Scientific, Inc.</i>
<i>Woongjin Coway Co. Ltd.</i>
<i>Zensar Technologies Ltd</i>
 Enhanced
Acceleration to Paris
<i>China State Construction Engineering Corp Ltd</i>
<i>Continental Resources, Inc.</i>
<i>WH Group Ltd. (HK)</i>
Acceleration to Zero-Deforestation
<i>JBS SA</i>
<i>WH Group Ltd. (HK)</i>
Global Controversy Engagement
<i>Adani Ports & Special Economic Zone Ltd.</i>

APPENDIX

Robeco's Active Ownership benadering

GEDRAGSCODES

Robeco maakt actief gebruik van zijn eigendomsrechten als aandeelhouder door, namens zijn klanten, een constructieve dialoog aan te gaan met ondernemingen. We geloven dat verbeteringen in het gedrag van ondernemingen ten aanzien van duurzaamheid kunnen leiden tot een verbeterd risico-rendementsprofiel van onze beleggingen. Robeco gaat de dialoog aan met ondernemingen van over de hele wereld, in zowel onze aandelen- als obligatieportefeuilles. We voeren drie typen engagement uit met de ondernemingen waarin we beleggen:

Value engagement

Een proactieve engagementbenadering gericht op langetermijnkwesties op het gebied van milieu, maatschappij of governance, die financieel materieel zijn of negatieve gevolgen hebben voor de duurzaamheid. Deze engagements duren doorgaans drie jaar, waarna de voortgang ten opzichte van de aanvankelijk gestelde doelen wordt geëvalueerd. Wanneer een engagement niet succesvol wordt afgesloten, rapporteren we dat aan de klanten en beleggingsteams, maar er volgt dan geen desinvestering.

Stemgerelateerd AVA engagement: Stemmen op de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) biedt aandeelhouders de mogelijkheid om direct feedback te geven aan een bedrijf - dan wel voorafgaand of na een AVA. Deze dialogen zijn van nature geen langetermijn engagements, maar unieke mogelijkheden om de impact van onze stembeslissingen te versterken. Goede corporate governance, maar ook andere duurzaamheidsonderwerpen die opkomen tijdens een aandeelhoudersvergadering en niet behandeld worden in andere categorieën van het engagement programma, behoren tot deze categorie.

SDG engagement

Een proactieve engagementbenadering die gericht is op het stimuleren van duidelijke en meetbare verbeteringen in de bijdrage van een onderneming aan een of meer van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen. De engagement loopt drie tot vijf jaar en heeft

als startpunt het SDG-raamwerk van Robeco, waarbij ondernemingen worden geïdentificeerd met het potentieel aan belangrijke maatschappelijke behoeften te voldoen. Er wordt gewerkt met tijdgebonden mijlpalen voor het verwezenlijken van dit potentieel.

Enhanced engagement

Een reactieve engagement, gericht op ondernemingen die ernstig en systematisch in strijd handelen met minimale gedragsnormen op het gebied van onder meer mensenrechten, arbeid, milieu, biodiversiteit en bedrijfsethiek, zoals gedefinieerd in het UN Global Compact Principles of de OESO-richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen. Als de Enhanced Engagement na twee tot drie jaar niet tot de gewenste verandering heeft geleid, kan uitsluiting uit het Robeco beleggingsuniversum een optie zijn. Klanten kunnen hier hun eigen discretie toepassen om het bedrijf wel of niet uit te sluiten.

In onze engagements streven we ernaar het gedrag van ondernemingen op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur (environmental, social and governance, afgekort tot ESG) te verbeteren, met als doel de langetermijnprestaties van een onderneming te verbeteren, en uiteindelijk ook de kwaliteit van de beleggingen van onze klanten te verhogen.

Robeco hanteert een holistische benadering voor het integreren van duurzaamheid. We zien duurzaamheid als drijvende kracht achter veranderingen op lange termijn in markten, landen en ondernemingen, met een impact op toekomstige prestaties. Daarom nemen we duurzaamheid mee als een van de value drivers in ons beleggingsproces, net zoals we de financiële positie van ondernemingen en het marktmomentum meenemen.

Ga voor meer informatie naar onze website.

HET UN GLOBAL COMPACT

Een van de belangrijkste gedragscodes in het engagementproces van Robeco is het Global Compact van de Verenigde Naties. Het Global Compact ondersteunt ondernemingen en andere maatschappelijke spelers van over de hele wereld bij het stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het is opgezet in het jaar 2000 en is de meest onderschreven gedragscode in zijn soort. Het Global Compact verlangt van ondernemingen dat zij binnen hun eigen invloedssfeer een aantal kernwaarden op het gebied van mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding omarmen, ondersteunen en naleven. Tien universele principes vormen de basis voor het omgaan met de uitdagingen van globalisering.

Mensenrechten

1. Ondernemingen dienen de internationaal aanvaarde mensenrechten te steunen en te respecteren;
2. en zich er steeds van te vergewissen dat zij niet medeplichtig zijn aan schending van mensenrechten.

Arbeid

3. Ondernemingen dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te steunen;
4. zich inspannend voor de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid;
5. de effectieve afschaffing van kinderarbeid;
6. en de uitbanning van discriminatie in arbeid en beroep.

Milieu

7. Ondernemingen dienen voorzorg te betrachten bij hun benadering van milieu-uitdagingen;
8. initiatieven te ondernemen om een grotere verantwoordelijkheid voor het milieu te bevorderen;
9. en de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren.

Corruptiebestrijding

10. Ondernemingen dienen elke vorm van corruptie tegen te gaan, inclusief afpersing en omkoping.

Meer informatie is te vinden op <https://www.unglobalcompact.org/>

OESO-RICHTLIJNEN VOOR MULTINATIONALE ONDERNEMINGEN

De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen zijn aanbevelingen van regeringen voor multinationale ondernemingen die actief zijn in of opereren vanuit landen die de richtlijnen volgen. Deze richtlijnen zijn een ander belangrijk raamwerk in het engagementproces van Robeco. Ze voorzien ondernemingen van niet-bindende principes en normen voor verantwoord ondernemen in een wereldwijde context, in overeenstemming met geldende wetgeving en internationaal erkende standaarden.

De aanbevelingen in de richtlijnen geven gestalte aan de gedeelde waarden van de regeringen van landen waar een groot deel van de internationale directe investeringen vandaan komen en waar veel van de grootste multinationale ondernemingen zijn gevestigd. De richtlijnen zijn erop gericht ondernemingen positief te laten bijdragen aan wereldwijde voortgang op het gebied van economie, milieu en maatschappij.

Meer informatie is te vinden op: <http://mneguidelines.oecd.org/>

INTERNATIONALE GEDRAGSCODES

Robeco heeft ervoor gekozen algemeen aanvaarde gedragscodes te hanteren om de ESG-verantwoordelijkheden van entiteiten waarin we beleggen te beoordelen. Robeco houdt zich aan een aantal onafhankelijke en breed geaccepteerde gedragscodes, verklaringen en best practices en is een ondertekenaar van verscheidene van deze codes.

Naast het Global Compact van de Verenigde Naties zijn de belangrijkste codes, principes en best practices voor engagement die Robeco volgt:

- De internationale governancebeginselen van het International Corporate Governance Network (ICGN)
- United Nations Global Compact
- Duurzame Ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties
- Uitgangspunten van de Verenigde Naties inzake Bedrijven en Mensenrechten
- OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen
- OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers

We volgen niet alleen zelf deze codes, maar verwachten ook van ondernemingen dat ze deze codes, principes en best practices volgen.

ROBECO'S STEMBELEID

Robeco moedigt goed ondernemingsbestuur en duurzame bedrijfsvoering aan, omdat deze in onze ogen bijdragen aan de creatie van aandeelhouderswaarde op de lange termijn. Het uitbrengen van stemmen op aandeelhoudersvergaderingen maakt deel uit van Robeco's Active Ownership-benadering. Robeco heeft het stembeleid zo ontworpen en geïmplementeerd dat we altijd stemmen in het beste belang van onze klanten.

Het beleid van Robeco ten aanzien van ondernemingsbestuur is gebaseerd op de internationaal geaccepteerde governancebeginselen van het International Corporate Governance Network (ICGN). Door actief gebruik te maken van ons stemrecht kunnen we, namens onze klanten, de betreffende ondernemingen aansporen de kwaliteit van het management te verhogen en het duurzaamheidsprofiel te verbeteren. We verwachten dat dit op de lange termijn een positieve uitwerking heeft op de creatie van aandeelhouderswaarde.

SAMENWERKING

Waar nodig stemt Robeco zijn engagementactiviteiten af met andere beleggers. Voorbeelden hiervan zijn Eumedion (een platform voor institutionele beleggers op het gebied van corporate governance), het Carbon Disclosure

Project (een samenwerkingsverband op het gebied van transparantie over CO₂-emissies van ondernemingen) en de Interfaith Center on Corporate Responsibility (ICCR).

Een ander belangrijk initiatief waar Robeco ondertekenaar van is, betreft de Principles for Responsible Investment (PRI) van de Verenigde Naties. In dit verband verklaren institutionele beleggers zich in te zetten voor verantwoord beleggen, zowel voor hun eigen beleggingen als naar buiten toe.

ROBECO'S ACTIVE OWNERSHIP-TEAM

De stem- en engagementactiviteiten van Robeco worden uitgevoerd door een speciaal Active Ownership-team. Het team is in 2005 opgericht als een centraal competence centre en is gevestigd in Rotterdam en Hongkong. Aangezien Robeco wereldwijd opereert, is het team multinational en meertalig. Deze diversiteit zorgt voor inzicht in het financiële, juridische en culturele klimaat waarin de ondernemingen opereren waarmee we in dialoog zijn.

Het Active Ownership-team is onderdeel van Robeco's Sustainable Investing Center of Expertise en wordt aangestuurd door Carola van Lamoen. Het Sustainable Investing Center of Expertise combineert onze kennis en ervaring op het gebied van duurzaamheid binnen het beleggingsdomein. Daarnaast stimuleert het leiderschap op het gebied van duurzaam beleggen door onze expertise en inzichten over duurzaam beleggen te bieden aan onze klanten, onze beleggingsteams, het bedrijf en de bredere markt.

Verder krijgt het Active Ownership-team input van professionele beleggers in de lokale kantoren van Robeco wereldwijd. Samen met ons wereldwijde klantenbestand gebruiken we dit netwerk om de impact van onze Active Ownership-activiteiten zo groot mogelijk te maken.

ROBECO

Robeco Institutional Asset Management B.V. (Robeco) is een internationale vermogensbeheerder opgericht in 1929. Momenteel heeft Robeco wereldwijd 15 kantoren, inclusief het hoofdkantoor in Rotterdam. Door de unieke integratie van fundamenteel, duurzaam en kwantitatief onderzoek, is Robeco in staat een uitgebreide selectie van beleggingsstrategieën te bieden aan institutionele beleggers.

Duurzaam beleggen is een integraal onderdeel van Robeco's algemene strategie. Wij zijn ervan overtuigd dat het integreren van factoren op het gebied van milieu, maatschappij en ondernemingsbestuur leidt tot beter gefundeerde beleggingsbeslissingen. Daarnaast geloven we dat onze engagement met ondernemingen waarin we beleggen over financieel materiële duurzaamheidskwesties een positieve impact heeft op het beleggingsresultaat en de maatschappij.

Meer informatie kan gevonden worden op onze website.

Belangrijke informatie

Deze informatie betreft uitsluitend algemene informatie over Robeco Holding B.V. en/of verbonden en aangesloten entiteiten en dochterondernemingen ("Robeco") en de benadering, strategieën en producten van Robeco. Deze marketingcommunicatie is uitsluitend bedoeld voor professionele beleggers, in de zin van beleggers die gekwalificeerd zijn als professionele klanten, die hebben verzocht behandeld te worden als professionele klanten of gerechtigd zijn dergelijke informatie te ontvangen volgens van toepassing zijnde wetgeving. Tenzij anders aangegeven zijn de gegevens en informatie afkomstig van Robeco en zijn deze naar beste weten van Robeco op het moment van publicatie accuraat en bieden ze geen enkele garantie. Elke mening die wordt gegeven, is uitsluitend die van Robeco en is geen feitelijke verklaring. De meningen kunnen veranderen en zijn op geen enkele wijze bedoeld als beleggingsadvies. Dit document is uitsluitend bedoeld om een overzicht te geven van de benadering en strategieën van Robeco. Het is geen vervanging voor een prospectus of ander juridisch document betreffende een specifiek financieel instrument. De opgenomen gegevens, informatie en meningen vormen op geen enkele manier een aanbod, uitnodiging of aanbeveling om te beleggen of te desinvesteren of een verzoek om financiële instrumenten te kopen, verkopen of erop in te schrijven en dienen niet als financieel, juridisch, fiscaal of beleggingsonderzoeksadvies of als een uitnodiging en zijn niet voor andere doeleinden te gebruiken. Alle rechten op de informatie in dit document zijn en blijven voorbehouden aan Robeco. Dit materiaal mag niet worden gekopieerd of gebruikt voor openbare doeleinden. Niets uit dit document mag worden gereproduceerd of openbaar worden gemaakt in welke vorm of op welke wijze dan ook, zonder Robeco's voorafgaande schriftelijke toestemming. Robeco Institutional Asset Management B.V. heeft een vergunning van de Autoriteit Financiële Markten te Amsterdam als beheerder van ICBE's en AIF's.

© Q2/2025 Robeco

